5th International Conference on Pioneer and Innovative Studies

June 08-09, 2026: Konya, Turkey

© 2026 Published by All Sciences Academy

https://as-proceeding.com/index.php/icpis/home

Krizlere Direnen Tedarik Zincirleri: Dayanıklılık, Esneklik ve Yeniden Yapılanma

Emine Öztürk Koçali [1*]

[1] *Lojistik Programı, İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkiye*

[*] *emozturk@gelisim.edu.tr*

Özet **–** Küresel ölçekte yaşanan pandemi, doğal afetler, jeopolitik gerilimler, enerji arzındaki dalgalanmalar, iklim değişikliğine bağlı riskler ve uluslararası ticaret ağlarında meydana gelen kesintiler, tedarik zincirlerinin kırılgan yapısını görünür hâle getirmiştir. Geleneksel olarak maliyet optimizasyonu, hız ve verimlilik ekseninde tasarlanan tedarik zinciri yapıları, günümüzün belirsizlik ve kriz ortamında tek başına yeterli olmamakta; işletmelerin ani şoklara karşı direnç gösterebilen, değişen koşullara uyum sağlayabilen ve kesinti sonrası operasyonel sürekliliğini yeniden tesis edebilen daha dayanıklı sistemler geliştirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda tedarik zinciri dayanıklılığı, yalnızca krizlere tepki verme kapasitesi değil, aynı zamanda riskleri öngörme, hazırlık yapma, esnek karar mekanizmaları oluşturma ve kriz sonrası yeniden yapılanma süreçlerini yönetme becerisi olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmanın amacı, krizler karşısında tedarik zincirlerinin dayanıklılık kapasitesini artıran temel unsurları bütüncül bir yaklaşımla ele almaktır. Çalışmada dayanıklılık kavramı; esneklik, görünürlük, çeviklik, iş birliği, risk yönetimi, dijitalleşme, tedarikçi çeşitliliği ve sürdürülebilirlik boyutları üzerinden tartışılmaktadır. Özellikle kriz dönemlerinde ortaya çıkan tek tedarikçiye bağımlılık, lojistik ağlardaki kesintiler, stok yönetimi yetersizlikleri, bilgi paylaşımındaki kopukluklar, talep dalgalanmaları ve paydaşlar arası koordinasyon eksiklikleri, tedarik zinciri kırılganlığını artıran temel faktörler olarak öne çıkmaktadır. Bu kırılganlıkların azaltılması ise yalnızca operasyonel düzeyde alınacak önlemlerle değil, stratejik planlama, dijital izlenebilirlik, alternatif tedarik kaynaklarının geliştirilmesi ve kurumlar arası güçlü iş birlikleriyle mümkün olmaktadır. Çalışma kapsamında, dayanıklı tedarik zincirlerinin inşasında dijital teknolojilerin kritik rolüne de dikkat çekilmektedir. Büyük veri analitiği, yapay zekâ, nesnelerin interneti, blok zincir tabanlı izlenebilirlik sistemleri ve gerçek zamanlı veri paylaşımı gibi uygulamalar, tedarik zincirlerinde görünürlüğü artırarak risklerin erken tespit edilmesine ve karar alma süreçlerinin daha etkin yürütülmesine katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte, dayanıklılığın yalnızca teknolojik yatırımlarla sınırlı olmadığı; insan kaynağı yetkinliği, örgütsel öğrenme, esnek yönetim kültürü ve paydaşlar arasında güvene dayalı ilişkilerin de bu sürecin ayrılmaz parçaları olduğu vurgulanmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, krizlere dirençli tedarik zincirlerinin; esnek, görünür, uyarlanabilir ve yeniden yapılandırılabilir sistemler olarak tasarlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Tedarik zinciri dayanıklılığı, günümüz işletmeleri için yalnızca operasyonel sürekliliği sağlayan bir araç değil, aynı zamanda rekabet avantajı, sürdürülebilir büyüme ve stratejik çeviklik sağlayan temel bir yönetim yetkinliğidir. Bu yönüyle çalışma, belirsizlik çağında tedarik zinciri yönetiminin geleceğine ilişkin kavramsal bir çerçeve sunmakta ve işletmelerin krizlere karşı daha hazırlıklı, bütünleşik ve sürdürülebilir yapılar geliştirmesine yönelik değerlendirmeler içermektedir.

Anahtar Kelimeler – Tedarik zinciri dayanıklılığı, Esneklik, Kriz yönetimi, Lojistik süreklilik, Dijitalleşme, Yeniden yapılanma.